

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2005. november 10.*

A C-316/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a College van Beroep voor het bedrijfsleven (Hollandia) a Bírósághoz 2004. július 26-án érkezett 2004. július 22-i határozatával terjesztett elő, az előtte

a **Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie**

és

a **College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen**

között,

a **3M Nederland BV és társai**

* Az eljárás nyelve: holland.

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J. Makarczyk, R. Schintgen, G. Arestis és J. Klučka (előadó) bírák,

főtanácsnok: F. G. Jacobs,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. június 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie képviseletében J. Rutteman, meghatalmazotti minőségben,
- a 3M Nederland BV és társai képviseletében D. Waelbroeck ügyvéd,
- a holland kormány képviseletében H. G. Sevenster, J. G. M. van Bakel és C. M. Wissels, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviseletében A. Rahbøl Jacobsen, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Biering advokat,

- a francia kormány képviseletében G. de Bergues és R. Loosli-Surrans, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében B. Doherty és M. van Beek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának 2005. július 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 1991. július 15-i 91/414/EGK tanácsi irányelv (HL L 230., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 11. kötet, 332. o.) átmeneti rendelkezéseinek és a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló, 1998. február 16-i 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 123., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 23. kötet, 3. o.) átmeneti rendelkezéseinek értelmezésére irányul.

- 2 E kérelmet a Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie (a továbbiakban: Stichting) és a College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (a továbbiakban: College) között, a holland jogban a peszticidtermékek forgalomba hozatala engedélyezésének holland jog szerinti eljárása és feltételei tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

A 91/414 irányelv

- 3 A 91/414 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint növényvédő szer „hatóanyag, és egy vagy több hatóanyagot tartalmazó készítmény, olyan formában, ahogyan az a felhasználóhoz eljut”, amelynek fő rendeltetése, hogy minden kártékony szervezettől védje a növényeket és növényi termékeket. Ezen irányelv 2. cikkének (4) bekezdése értelmében hatóanyag: „anyag vagy mikroorganizmus, beleértve a vírusokat is, amely általános vagy különleges hatást fejt ki” a kártékony szervezetek ellen vagy a növényekre, növények részeire vagy növényi termékekre.
- 4 A 91/414 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerint növényvédő szer a tagállamok területén csak akkor hozható forgalomba, és akkor használható, ha azt a hatáskörrel rendelkező hatóságok az irányelv rendelkezéseinek megfelelően engedélyezték.
- 5 Ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják, hogy növényvédő szereket kizárólag akkor engedélyeznek, ha „a szerben lévő hatóanyagok az I. mellékletben szerepelnek, és teljesül minden, ott előírt követelmény”, valamint az ugyanezen cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában írt minden követelmény.

- 6 A 91/414 irányelv 4. cikkének (5) bekezdése így szól:

„Az engedélyeket bármikor felül lehet vizsgálni, ha arra utaló jelek vannak, hogy [helyes fordítása: ha okkal feltételezhető, hogy] az (1) bekezdés szerinti követelmények valamelyike már nem teljesül. Ilyen esetben a tagállamok felhívhatják a kérelmezőt, vagy azt a felet, aki számára az alkalmazási terület kiterjesztését a 9. cikk szerint engedélyezték, hogy terjesszen be további szükséges adatokat a felülvizsgálathoz. Ha szükséges, az engedélyt ki lehet terjeszteni arra az időszakra, amely a felülvizsgálat befejezéséhez és a fenti további adatok benyújtásához szükséges.”

- 7 Ezen irányelv 8. cikke tartalmazza az átmeneti rendelkezéseket és az eltéréseket. E cikk (1) bekezdése határozza meg az ugyanezen irányelv I. mellékletében nem szereplő és az irányelvről szóló értesítés után két évvel forgalomban még nem lévő hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek forgalomba hozatalának engedélyezéséhez teljesítendő követelményeket.

- 8 A 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„A 4. cikktől eltérve és a (3) bekezdés, valamint a 79/117/EGK irányelv rendelkezéseinek sérelme nélkül a tagállamok az irányelvről szóló értesítést követő 12 éves időszakon belül területükön engedélyezhetik olyan, az I. mellékletben nem szereplő hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek forgalomba hozatalát, amely hatóanyagok az [helyesen: amely növényvédő szerek az] irányelvről szóló értesítés után két évvel már forgalomban voltak.

[...]”

- 9 Ugyanezen 8. cikk (3) bekezdése alapján „[a] (2) bekezdés körébe tartozó hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek felülvizsgálatakor vagy felülvizsgálatáig a tagállamok a benyújtandó adatokra vonatkozóan a 4. cikk (1) bekezdése b) pontjának i–v. alpontját és c)–f) pontját a nemzeti rendelkezéseknek megfelelően alkalmazzák”.
- 10 A 91/414 irányelv 13. cikkének (6) bekezdése szerint „az irányelvről szóló értesítéstől számított két éven belül már forgalomban lévő hatóanyagokra nézve a tagállamok a Szerződés rendelkezéseinek elvárható figyelembevételével folytathatják az adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó korábbi nemzeti jogszabályaik alkalmazását mindaddig, amíg ezeket a hatóanyagokat az I. mellékletbe fel nem veszik”.
- 11 Ezen irányelv 23. cikkének értelmében az irányelvet „az értesítéstől számított két éven belül” kell végrehajtani.

A 98/8 irányelv

- 12 A 98/8 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján biocid termék: „[h] atóanyagok és egy vagy több hatóanyagot tartalmazó készítmények a felhasználóhoz jutó kiszerezésben, amelyek célja, hogy károsító szervezeteket kémiai vagy biológiai eszközökkel elpusztítson, elriasszon, ártalmatlanná tegyen, tevékenységében akadályozzon, vagy azon más módon korlátozó hatást gyakoroljon” [helyes fordítás: hatóanyag és egy vagy több hatóanyagot tartalmazó készítmény a felhasználóhoz jutó kiszerezésben, amelynek célja, hogy a károsító szervezeteket kémiai vagy biológiai eszközökkel elpusztítsa, elriassza, ártalmatlanná tegye, tevékenységében akadályozza, vagy azokra más módon korlátozó hatást gyakoroljon].
- 13 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében: „[a] tagállamok előírják, hogy biocid termék területükön csak abban az esetben hozható forgalomba és használható, amennyiben az irányelvnek megfelelően engedélyezték”.

- 14 Ugyanezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok biocid terméket csak akkor engedélyeznek, ha „a termékben lévő hatóanyag vagy hatóanyagok az I. vagy I. A. mellékletben szerepelnek, és teljesül az e mellékletekben foglalt valamennyi követelmény”, és ha számos más feltétel is teljesül.
- 15 A 98/8 irányelv átmeneti rendelkezésekről szóló 16. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „a tagállamok [...] 10 éves időszakban folytathatják a biocid termékek forgalomba hozatalára jelenleg alkalmazott rendszerük vagy gyakorlatuk alkalmazását. Megtehetik például, hogy nemzeti szabályaiknak megfelelően olyan hatóanyagokat tartalmazó biocid termékek forgalomba hozatalát engedélyezik területükön, amelyek nem szerepelnek az I. és I. A. mellékletben [...]”. Azonban az ilyen hatóanyagoknak ezen irányelv hatályba lépésétől számított legfeljebb 24 hónap elteltével nem tudományos kutatási és fejlesztési, illetve nem termelési kutatási és fejlesztési rendeltetésű biocid termék hatóanyagaként már forgalomban kell lenniük.
- 16 Ugyanezen cikk (5) bekezdése szerint „[a] műszaki szabványok és előírások területén az információszolgáltatási eljárások megállapításáról [...] szóló, 1983. március 28-i 83/189/EGK tanácsi irányelv rendelkezései a (2) bekezdésben említett átmeneti időszakban továbbra is alkalmazandók”.
- 17 Ugyanezen irányelv 34. cikke akként rendelkezik, hogy a tagállamok hatályba léptetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek a hatálybalépéstől számított 24 hónapon belül megfeleljenek. Az irányelv 35. cikke szerint ez az irányelv „a kihirdetését követő 20. napon lép hatályba”, azaz 1998. május 14-én.

A nemzeti szabályozás

- 18 A peszticidekről szóló, 1962. évi törvény (Bestrijdingsmiddelenwet; Stb. 1962, n° 288) tényállás szerinti időpontban hatályos szövege (a továbbiakban: Bmw) 2. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„Tilos Hollandiába szállítani, ott birtokban vagy készletben tartani, oda behozni vagy ott használni minden olyan növényvédő szert, amelyről nem állapítható meg, hogy a jelen törvény értelmében engedéllyel rendelkezik, illetve csekély kockázatot jelentő biocid termék esetén az, hogy nyilvántartásba vették.”

- 19 A Bmw 3. cikke (1) bekezdésének fő célja a 91/414 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének átültetése. Közelebbről e 3. cikk (1) bekezdése a) pontjának 1–10. alpontja lényegében az e 4. cikk (1) bekezdése b) pontjának i–v. alpontjában írtaknak, az ugyanezen 3. cikk (1) bekezdésének b)–d) pontja pedig az e 4. cikk (1) bekezdése c)–e) pontjában írtaknak megfelelő feltételeket állapít meg.
- 20 A Bmw 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának célja a 91/414 irányelv 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának átültetése.
- 21 Ugyanezen törvény 4. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy növényvédő szer engedélyezéséről, illetve nyilvántartásba vételéről kérelemre a College határoz.

22 A Bmw 25d. cikkének szövege a következő:

„(1) A 3. cikktől, a 3a. cikktől, a 4. cikk (1) bekezdésétől és az 5. cikk (1) bekezdésétől és az ezek alkalmazására hozott jogszabályoktól eltérve az olyan növényvédő szert, amelynek hatóanyagát vagy hatóanyagait a College kijelölte, a (3) bekezdésben írt időpontot követően hivatalból engedélyezni kell, illetve nyilvántartásba kell venni.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő hatóanyag meghatározásához e hatóanyagnak a 3. cikk (1) bekezdése a) pontjának 3–10. alpontjában említett hatásait kell figyelembe venni.

(3) [...] Az 5. cikk (1) bekezdésétől eltérve az engedély, illetve a nyilvántartásba vétel a 3. cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett érintett hatóanyagra vonatkozó közösségi jogi rendelkezés végrehajtásának határidejéig hatályos, ám 2003. július 26., illetve 2010. május 15. után is hatályban marad, ha legkésőbb ezen időpontok valamelyikéig nem alkottak olyan közösségi jogi rendelkezést, amely azt tartalmazná, hogy az érintett hatóanyag felhasználható-e növényvédő szer vagy biocid termék összetevőjeként.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

23 A Stichting 2002. június 12-én panasszal élt a College ugyanezen a napon hozott, a Bmw 25d. cikke alapján hatóanyaglistát megállapító határozatával szemben, és hivatalból megadta az ugyanezen cikkben írt engedélyeket.

- 24 A College 2004. május 12-i határozatában a Stichting kifogásait megalapozatlannak tekintette.
- 25 A Stichting 2004. május 28-án keresetben támadta meg e határozatot a College van Beroep voor het bedrijfsleven előtt, amely, mivel az elé tárt probléma lényegében a Bmw 25d. cikkének a 91/414 és a 98/8 irányelv átmeneti rendelkezéseinek az összeegyeztethetőségére vonatkozott, eljárását felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) a) A növényvédő szerekről szóló irányelv 8. cikke alkalmas-e arra, hogy a nemzeti bíróság az ezen irányelv 23. cikkében írt határidő lejárta után alkalmazza?
- b) A biocid termékekről szóló irányelv 16. cikke alkalmas-e arra, hogy a nemzeti bíróság az ezen irányelv 34. cikkében írt határidő lejárta után alkalmazza?
- 2) Akként kell-e értelmezni a biocid termékekről szóló irányelv 16. cikkét, hogy ugyanazt jelenti, mint a növényvédő szerekről szóló irányelv 8. cikkének (2) bekezdése?
- 3) Akként kell-e értelmezni a biocid termékekről szóló irányelv 16. cikkének (1) bekezdését, hogy az standstill-kötelezettséget létesít?

E kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

A biocid termékekről szóló irányelv 16. cikkének (1) bekezdése korlátozza-e a biocid termékek forgalomba hozatalára vonatkozó nemzeti szabályozás módosítását, és ha igen, miben áll ez az esetleges korlátozás?

4) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

a) Akként kell-e értelmezni a növényvédő szerekről szóló irányelv 8. cikkének (2) bekezdését, hogy ha a tagállam területén az I. mellékletben nem szereplő hatóanyagokat tartalmazó és az irányelvről szóló értesítést követő két év eltelte előtt már forgalomban lévő növényvédő szerek forgalomba hozatalát engedélyezi, akkor be kell tartania ezen irányelv 4. cikkének rendelkezéseit?

b) Akként kell-e értelmezni a növényvédő szerekről szóló irányelv 8. cikkének (2) bekezdését, hogy ha a tagállam területén az I. mellékletben nem szereplő hatóanyagokat tartalmazó és az irányelvről szóló értesítést követő két év eltelte előtt már forgalomban lévő növényvédő szerek forgalomba hozatalát engedélyezi, akkor be kell tartania ezen irányelv 8. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit?

5) Akként kell-e értelmezni a növényvédő szerekről szóló irányelv 8. cikkének (3) bekezdését, hogy felülvizsgálaton az olyan értékelést is érteni kell, amely figyelembe veszi valamely hatóanyag emberi és állati egészségre, illetve a környezetre gyakorolt hatásait, és amelynek alapján e hatóanyagot kijelölik,

mely kijelölés folytán az e hatóanyagot tartalmazó növényvédő szereket hivatalból engedélyezik, illetve nyilvántartásba veszik?

- 6) Akként kell-e értelmezni a növényvédő szerekről szóló irányelv 8. cikkének (3) bekezdését, hogy az csupán a felülvizsgálathoz szolgáltatandó adatokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, vagy akként, hogy az abban szereplő feltételek a felülvizsgálat szervezésének és elvégzésének módja szempontjából is lényegesek?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 26 A francia kormány a Bírósághoz benyújtott észrevételei bevezetőjében egyes kérdések elfogadhatóságát illetően kétségeit fejezi ki.
- 27 Először is megállapítja, hogy a kérdéseket előterjesztő bíróság első kérdésének első részében a 91/414 irányelv 8. cikkének egészére utal, nem fejtve ki, hogy e cikk jelentősen különböző helyzetekre vonatkozó bekezdései közül melyiket érinti a kérdés. Ezt követően úgy véli, hogy ezen irányelv 23. cikke csupán az ezen irányelv 4. cikkében szereplő egyes követelményekkel kapcsolatban az ezen irányelv kölcsönös elismerésről szóló 10. cikke (1) bekezdése második francia bekezdésének alkalmazására vonatkozik. Következésképpen az első kérdés ugyanezen irányelv 8. cikkének értelmezésére vonatkozó első része elfogadhatatlan, mert annak megválaszolása az alapügybeli jogvita eldöntéséhez nem szükséges.

- 28 Végül az első kérdés második részét, egyben a második és a harmadik kérdést illetően, melyek a 98/8 irányelvre vonatkoznak, a francia kormány azokat is elfogadhatatlannak véli, mert az alapügy növényvédő szerekkel, nem pedig biocid termékekkel kapcsolatos.
- 29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EK 234. cikkben foglalt együttműködés értelmében egyedül az alapeljárást folytató és a meghozandó bírósági döntésért felelős nemzeti bíróság jogosult mérlegelni, az ügy sajátosságaira figyelemmel, egyrészt az előzetes döntéshozatal szükségességét annak érdekében, hogy döntését meghozhassa, másrészt azt, hogy a Bíróság számára feltett kérdések relevánsak-e. Így tehát amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések a közösségi jog értelmezésével kapcsolatosak, a Bíróság elvileg köteles eljárni (lásd többek között a C-415/93. sz., Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-4921. o.] 59. pontját és a C-35/99. sz., Arduino-ügyben 2002. február 19-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-1529. o.] 24. pontját).
- 30 Mindazonáltal a Bíróság azt is kifejtette, hogy kivételesen – saját hatáskörének vizsgálata céljából – jogosult megvizsgálni azokat a körülményeket, amelyek között a nemzeti bíróság hozzá fordult (lásd ebben az értelemben a 244/80. sz. Foglia-ügyben 1981. december 16-án hozott ítélet [EBHT 1981., 3045. o.] 21. pontját). A nemzeti bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéséről való határozathozatal megtagadásának csak akkor van helye, ha nyilvánvaló, hogy a kérdéses közösségi jogszabály értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényeivel vagy céljával, vagy ha a probléma elméleti jellegű, illetőleg ha a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli, illetve jogi adatokkal, amelyek a feltett kérdések hasznos megválaszolásához szükségesek (lásd többek között a fent hivatkozott Bosman-ügyben hozott ítélet 61. pontját és a fent hivatkozott Arduino-ügyben hozott ítélet 25. pontját).
- 31 A jelen ügyben nem állapítható meg egyértelműen, hogy az előterjesztett kérdések ebbe az esetkörbe tartoznának.

- 32 Egyrészt, noha a College van Beroep voor het bedrijfsleven első kérdésének első részében nem jelölte meg, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének melyik bekezdésére vonatkozik a kérdés, megadta a Bíróság számára a hasznos válaszadáshoz szükséges valamennyi adatot. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kétségtelenül kitűnik, hogy a College van Beroep voor het bedrijfsleven e 8. cikk (2) és (3) bekezdésének az ugyanezen irányelv I. mellékletében nem szereplő és az irányelvről szóló értesítés időpontjában már két éve forgalomban lévő hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerekre vonatkozó részére, valamint ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének az átültetési határidőt az irányelvről szóló értesítés időpontját követő két évben megállapító részére kérdez rá.
- 33 Másrészt nem állítható, hogy a 98/8 irányelv értelmezése ne függene össze az alapeljárás tényeivel vagy céljával, vagy hogy a probléma elméleti jellegű lenne, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és a holland kormány észrevételeiből is kitűnik, hogy a Bmw 25d. cikkének célja nem csupán a 91/414 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének, hanem a 98/8 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének is az átültetése.
- 34 Így az összes előterjesztett kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

A harmadik kérdésről

- 35 Elsőként vizsgálandó harmadik kérdésével a kérdéseket előterjesztő bíróság arra vár választ, akként kell-e értelmezni a 98/8 irányelv 16. cikkének (1) bekezdését, hogy az standstill-kötelezettséget létesít, illetve korlátozza-e egyébként ez a cikk az átmeneti időszakban a tagállamokat engedélyezési rendszerük módosításában?

- 36 A Stichting álláspontja szerint a 98/8 irányelv 16. cikkében szereplő „folytathatják jelenleg alkalmazott rendszerük vagy gyakorlatuk alkalmazását” szöveg hiánya a 91/414 irányelvből azt jelenti, hogy az előbbi irányelv hatályba lépésekor hatályos forgalomba hozatali engedélyezési rendszert fenn kell tartani. Módosítás csak annyiban megengedett, amennyiben az a 98/8 irányelvnek megfelelőbb rendszerhez vezet.
- 37 Először is meg kell állapítani, hogy a 98/8 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének szövegéből standstill-kötelezettség nem vezethető le, e cikk ilyen értelmű kifejezett megfogalmazást nem tartalmaz.
- 38 Nem vezethető le ilyen standstill-kötelezettség a 98/8 irányelv tizennyolcadik preambulumbekzdéséből sem, miszerint egyrészt „lehetőséget kell nyújtani a tagállamoknak arra, hogy korlátozott ideig a fenti feltételeknek meg nem felelő biocid termékeket is engedélyezzenek, különösen olyan, az embereket, az állatokat és a környezetet fenyegető, előre nem látott veszély esetén, amelyet más eszközökkel nem lehet elhárítani”, másrészt pedig „a közösségi eljárás nem gátolhatja a tagállamokat abban, hogy területükön korlátozott időtartamra engedélyezzék a közösségi jegyzékbe még fel nem vett hatóanyagot tartalmazó biocid termékek használatát, feltéve hogy a közösségi követelményeknek megfelelő dokumentációt már benyújtották, és az érintett tagállam úgy véli, hogy a hatóanyag és a biocid termék kielégíti a rájuk vonatkozó közösségi feltételeket”.
- 39 Emellett, mint azt a 3M Nederland BV és társai (a továbbiakban: 3M Nederland és társai), a holland kormány és az Európai Közösségek Bizottsága helyesen előadják, a 98/8 irányelv 16. cikkének (5) bekezdése azt írja elő, hogy a műszaki szabványok és előírások területén az információszoigáltatási eljárások megállapításáról szóló 83/189 irányelv rendelkezései az átmeneti időszakban továbbra is alkalmazandók. Megállapítható az is, hogy a 98/8 irányelv 34. cikkének (3) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy közöljék a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat az előírásait, amelyeket az irányelv által szabályozott területen fogadtak el. Mivel e cikk

(1) bekezdése a 98/8 irányelv átültetése végett elfogadott belső rendelkezések közlését írja elő, valamint figyelemmel ezen irányelv 16. cikke (5) bekezdése és 34. cikke (3) bekezdése rendelkezéseinek céljára, megállapítandó, hogy ezen irányelv az átültetésének biztosítására irányuló módosításokon kívül a nemzeti szabályozás más módosításaira is vonatkozik.

40 Ebből az következik, hogy a 98/8 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének „folytathatják a biocid termékek forgalomba hozatalára jelenleg alkalmazott rendszerük vagy gyakorlatuk alkalmazását” szövegrésze nem értelmezhető úgy, hogy az standstill-kötelezettséget létesítene.

41 Azonban a tagállamok azon joga, hogy biocidtermék-engedélyezési rendszereiket módosítsák, nem tekinthető korlátlanak.

42 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy jóllehet a tagállamok nem kötelesek az átültetési intézkedéseket az arra előírt határidő lejárta előtt elfogadni, az EK 10. cikk második bekezdésének és az EK 249. cikk harmadik bekezdésének együttes alkalmazásából, valamint magából az irányelvből az következik, hogy e határidőn belül tartózkodniuk kell az olyan jellegű rendelkezések meghozatalától, amelyek komolyan veszélyeztetnék a szóban forgó irányelv által meghatározott célt (a C-129/96. sz., Inter-Environnement Wallonie ügyben 1997. december 18-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-7411. o.] 45. pontja). Ugyanez vonatkozik a 98/8 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében előírthoz hasonló átmeneti időszakokra is, melynek során a tagállamok jogosultak nemzeti rendszereik további alkalmazására, noha azok ezen irányelvnek nem felelnek meg.

43 Következésképpen a nemzeti bíróság feladata annak mérlegelése, hogy ez áll-e fenn azon nemzeti rendelkezések esetében, amelyek jogszerűségét vizsgálnia kell.

- 44 A harmadik kérdésre adandó válasz tehát az, hogy a 98/8 irányelv 16. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az nem létesít standstill-kötelezettséget. Az EK 10. cikk második bekezdéséből, az EK 249. cikk harmadik bekezdéséből és a 98/8 irányelvből azonban az következik, hogy a tagállamoknak az ezen irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében előírt átmeneti időszakban tartózkodniuk kell az olyan jellegű rendelkezések meghozatalától, amelyek komolyan veszélyeztetnék az ezen irányelv által meghatározott cél megvalósítását.

A negyedik kérdésről

- 45 Két részre osztott negyedik kérdésével a kérdéseket előterjesztő bíróság arra vár választ, akként kell-e értelmezni a 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdését, hogy ha a tagállam területén az I. mellékletben nem szereplő hatóanyagokat tartalmazó és az irányelvről szóló értesítést követő két év eltelte előtt már forgalomban lévő növényvédő szerek forgalomba hozatalát engedélyezi, akkor be kell-e tartania ezen irányelv 4. cikkének, illetve 8. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit.
- 46 Bevezetésképpen megállapítható, mint azt a 3M Nederland és társai, a holland kormány és a Bizottság helyesen előadják, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdését ezen irányelv 4. cikkétől eltérve kell alkalmazni, és hogy az – e 8. cikk (1) bekezdésétől eltérően – nem határozza meg a forgalomba hozatali engedély megadásához teljesítendő követelményeket. Azt is kimondja azonban, hogy az ilyen engedély megadása nem sértheti ugyanezen 8. cikk (3) bekezdésének rendelkezéseit.
- 47 E (3) bekezdés értelmében „a tagállamok [...] a 4. cikk (1) bekezdése b) pontjának i–v. alpontját és c)–f) pontját” alkalmazzák az I. mellékletben nem szereplő „hatóanyagot tartalmazó [olyan] növényvédő szerek felülvizsgálatakor” és felülvizsgálataig, amelyek az irányelvről szóló értesítés után két évvel már forgalomban voltak.

- 48 Az ilyen felülvizsgálat, mint azt a 3M Nederland és társai, valamint a holland kormány állítják, azt feltételezi, hogy a növényvédő szerre már kiadtak forgalomba hozatali engedélyt, és az még érvényes. Ez többek között a 91/414 irányelv 4. cikkének (5) bekezdéséből vezethető le, melynek értelmében az ezen irányelv I. mellékletében felsorolt hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerre kiadott engedélyt bármikor felül lehet vizsgálni, ha okkal feltételezhető, hogy a kiadásához szükséges követelmények valamelyike már nem teljesül.
- 49 Emellett, mint azt a C-306/98. sz. Monsanto-ügyben 2001. május 3-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-3279. o.) 39. pontja kimondja, a tagállamok a 91/414 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának i–v. alpontjában és c)–f) pontjában előírt követelmények alapján döntenek a növényvédő szerek felülvizsgálatának elvégzéséről.
- 50 A 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdését tehát akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben írt felülvizsgálati eljáráshoz funkcionálisan előzetes szakasz is kapcsolódik, melynek során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának i–v. alpontjában és c)–f) pontjában előírt követelményeket is. Ez a szakasz azonban különbözik az ugyanezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében írt engedélyezési eljárástól.
- 51 Így nem állítható, hogy a tagállamok kötelesek lennének a 91/414 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának i–v. alpontjában és c)–f) pontjában előírt követelmények betartására, amikor az ezen irányelv I. mellékletében nem szereplő hatóanyagot tartalmazó és az irányelvről szóló értesítést követő két év eltelte előtt már forgalomban lévő növényvédő szerek saját területükön való forgalomba hozatalát engedélyezik. Fő szabály szerint tehát a nemzeti szinten meghatározott eljárás alkalmazandó e forgalomba hozatali engedélyek kiadásakor.

- 52 A dán és a francia kormány azonban lényegében azt állítja, hogy a tagállamok kötelezettsége a 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében vett növényvédőszer-engedélyezési eljárás során ezen irányelv 4. cikke rendelkezéseinek betartására, melyekre ugyanazon 8. cikk (3) bekezdése utal, e 8. cikk (2), illetve (3) bekezdésében található „a (3) bekezdés [...] rendelkezéseinek sérelme nélkül” és „[a] (2) bekezdés körébe tartozó hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek felülvizsgálatakor” szöveg együttes értelmezéséből adódik.
- 53 Ez az érv nem fogadható el.
- 54 Mint azt ugyanis a főtanácsnok indítványának 70–72. pontjában megállapította, a 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében az ugyanezen cikk (3) bekezdésére található utalás annak rögzítésére szorítkozik, hogy ezen (2) bekezdés értelmében a belső jog követelményeinek megfelelően engedélyezett növényvédő szerek nem kerülhetnek el a felülvizsgálat e 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott különös feltételeit. Ezenkívül a „(2) bekezdés körébe tartozó hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek felülvizsgálatakor” szöveg azt jelenti, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdésében írt felülvizsgálati eljárás az ezen irányelv I. mellékletében nem szereplő hatóanyagot tartalmazó és az irányelvről szóló értesítést követő két év eltelte előtt már forgalomban lévő növényvédő szerekre vonatkozik. Ez az eljárás tehát az e 8. cikk (2) bekezdésének megfelelően engedélyezett termékeket érinti.
- 55 Ez az értelmezés felel meg a 91/414 irányelvvel bevezetett átmeneti szabályozás szerkezetének és céljának, mely irányelv az I. mellékletében fel nem tüntetett anyagokat tartalmazó és emiatt ugyanezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján engedélyezett növényvédő szerek esetében is felülvizsgálati eljárást ír elő, mely bizonyos szempontból az ezen irányelv 4. cikkének (5) bekezdésében írt általános szabályok szerinti felülvizsgálati eljárásnak felel meg.

- 56 Továbbá a növényvédő szerre forgalomba hozatali engedélyt kérelmező ügyfelet terhelő adatszolgáltatási követelményeket illetően a 91/414 irányelv 13. cikkének (6) bekezdése kimondja, hogy az irányelvről szóló értesítéstől számított két éven belül már forgalomban lévő hatóanyagokra nézve a tagállamok az EK-Szerződés rendelkezéseinek elvárható figyelembevételével folytathatják az adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó korábbi nemzeti jogszabályaik alkalmazását mindaddig, amíg ezeket a hatóanyagokat az I. mellékletbe fel nem veszik.
- 57 Az eddigiek alapján a negyedik kérdésre az a válasz adandó, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ha valamely tagállam területén az I. mellékletben nem szereplő hatóanyagokat tartalmazó és az irányelvről szóló értesítést követő két év eltelte előtt már forgalomban lévő növényvédő szerek forgalomba hozatalát engedélyezi, akkor nem kell betartania sem ugyanezen irányelv 4. cikkének, sem 8. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit.

A második kérdésről

- 58 Ezt követően vizsgálandó második kérdésével a kérdéseket előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, ugyanaz-e a jelentésük az eltérő megfogalmazás ellenére a 98/8 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében és a 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében írt átmeneti szabályoknak.
- 59 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a 98/8 irányelv huszadik preambulumbekkezdése alapján biztosítani kell a szoros összhangot más közösségi jogszabályokkal és különösen a 91/414/EGK irányelvvel.

- 60 Ezután emlékeztetni kell arra, hogy mind a 91/414 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének, mind a 98/8 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének az a célja, hogy a tagállamok számára az ezen irányelvekben meghatározott átmeneti időszakban az ugyanezen irányelvek hatálya alá tartozó és közösségi szinten még nem értékelt termékek forgalomba hozatalára a meglévő nemzeti engedélyezési eljárás alkalmazását lehetővé tegye.
- 61 Következésképpen semmi sem utal arra, hogy a közösségi jogalkotó akarata arra irányult volna, hogy ez utóbbiaknak eltérő értelmet adjon.
- 62 Ezt az értelmezést alátámasztja a fent hivatkozott Monsanto-ügyben hozott ítélet 43. és 44. pontja is, melyben a Bíróság akként határozott, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével bevezetett átmeneti szabályozás a 98/8 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében található megoldással egyezik meg.
- 63 Az eddigiek alapján a második kérdésre az a válasz adandó, hogy a 98/8 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének ugyanaz a jelentése, mint a 91/414 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének.

Az ötödik kérdésről

- 64 Ötödik kérdésével a kérdéseket előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, érteni kell-e a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdésében írt felülvizsgálaton a Bmw 25d. cikkének (2) bekezdése értelmében vett olyan értékelést is, amelynek alapján e hatóanyagot az azt tartalmazó növényvédő szerek hivatalbóli engedélyezése, illetve nyilvántartásba vétele végett kijelölik.

- 65 A Stichting előadja, hogy a hatóanyagok Bmw 25d. cikke alapján történő kijelölése a 91/414 irányelv 3., 4. és 8. cikke értelmében vett engedélyezésnek tekintendő. A francia kormány úgy véli, hogy az ugyanezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdése körébe tartozó hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek felülvizsgálata fogalmának nem csupán a forgalomba hozatali engedéllyel már rendelkező termékek felülvizsgálatára kell kiterjednie, hanem a forgalomba hozatali engedéllyel még nem rendelkező, ám ez utóbbi rendelkezés alapján engedéllyel rendelkező termékekben már használt hatóanyagot tartalmazó termékek vizsgálatára is. A Bizottság azt állítja, hogy a termékek 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdésében írt felülvizsgálati eljárásához hasonlóan a hatóanyagoknak a Bmw 25d. cikkében írt értékelése a nemzeti hatóságok kezdeményezésén múlik. Következésképpen a Stichting, a francia kormány és a Bizottság álláspontja szerint ez az értékelés felülvizsgálat, és e 8. cikk (3) bekezdése követelményeinek kell megfelelnie.
- 66 A 3M Nederland és társai, valamint a holland kormány ezzel szemben úgy vélik, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése és a Bmw 25d. cikke tárgyukban és hatályukban különböznek. Az előbbi cikk ugyanis csak még érvényes engedéllyel rendelkező termék felülvizsgálatára alkalmazható, amit a Monsanto-ügyben hozott ítélet 34. pontja is megerősít, míg az utóbbi csupán a lejárt engedélyű növényvédő szerekre alkalmazható. Figyelemmel továbbá a „felülvizsgálat” és a „hiteles megállapítás” kifejezések meghatározása közötti különbségre, sem az engedélyek automatikus meghosszabbítása, sem a hatóanyagok értékelése – mely a Bmw 25d. cikke értelmében figyelembe veszi valamely hatóanyag emberi és állati egészségre, illetve a környezetre gyakorolt hatását – nem tekinthető a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése értelmében vett felülvizsgálatnak.
- 67 E tekintetben emlékeztetni kell arra, amit a jelen ítélet 48. pontja már kimondott, hogy a 91/414 irányelv értelmében vett felülvizsgálat azt feltételezi, hogy a szóban forgó növényvédő szerre forgalomba hozatali engedélyt már kiadtak, és az a felülvizsgálat időpontjában még érvényes.

- 68 Egyébként a 91/414 irányelv 4. cikke (5) bekezdésének és 8. cikke (3) bekezdésének együttes értelmezéséből kitűnik, hogy e felülvizsgálat nem valamely elszigetelt hatóanyag újabb értékelése, hanem a növényvédő szeré mint végterméké, és hogy ilyen felülvizsgálatot a nemzeti hatóságok, nem pedig az érintett magánszemélyek kezdeményezésére kell végezni.
- 69 Az ötödik kérdésre adandó válasz tehát az, hogy a nemzeti bíróság feladata annak mérlegelése, megfelel-e a Bmw 25d. cikkének (2) bekezdésében írt értékelés a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése értelmében vett felülvizsgálat valamennyi jellemzőjének, így különösen a jelen ítélet 67. és 68. pontjában kifejtetteknek.

A hatodik kérdésről

- 70 Hatodik kérdésével a kérdéseket előterjesztő bíróság arra vár választ, akként kell-e értelmezni a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdését, hogy az csupán a felülvizsgálathoz előzetesen szolgáltatandó adatokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, vagy akként, hogy az abban szereplő feltételek a felülvizsgálat szervezésének és elvégzésének módja szempontjából is lényegesek.
- 71 E tekintetben a jelen ítélet 47. pontjában már történt emlékeztetés arra, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamok a 4. cikk (1) bekezdése b) pontjának i–v. alpontját és c)–f) pontját alkalmazzák az I. mellékletben nem szereplő „hatóanyagot tartalmazó [olyan] növényvédő szerek felülvizsgálatakor” és felülvizsgálatáig, amelyek az irányelvről szóló értesítés után két évvel már forgalomban voltak. Emellett a 91/414 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének értelmezéséből kitűnik, hogy a tagállamok e követelményeket az adatszolgáltatásra vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek megfelelően alkalmazzák.

- 72 A 91/414 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b)–e) pontjában előírt követelmények a növényvédő szerek biztonságára és hatékonyságára vonatkoznak. Ugyanezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének f) pontja pedig legmagasabb szermaradvány-határértékek megállapítására és azok Bizottságnak való, jóváhagyás végetti bejelentésére kötelezi a tagállamokat. A tagállamok e követelmények alapján döntenek a növényvédő szerek felülvizsgálatának elvégzéséről (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Monsanto-ügyben hozott ítélet 39. pontját).
- 73 Valamint megállapítandó, mint azt a főtanácsnoki indítvány 88. pontja is tartalmazza, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése a felülvizsgálat szervezésének és lefolytatásának módjára nézve semmiféle szabályt nem tartalmaz.
- 74 Ebben a helyzetben a hatodik kérdésre adandó válasz az, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az csupán a felülvizsgálathoz előzetesen szolgáltatandó adatokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

Az első kérdésről

- 75 Két részre osztott első kérdésével a kérdéseket előterjesztő bíróság arra vár választ, közvetlen hatálya van-e a 91/414 irányelv 8. cikke (2) és (3) bekezdésének, illetve a 98/8 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének az ezen irányelvek belső jogba való átültetése határidejének lejártát követően.
- 76 A többi kérdésre adott válaszra figyelemmel az első kérdésre nem kell választ adni.

- 77 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tagállamok irányelvből eredő kötelezettsége az abban írt cél elérésére, valamint az EK 10. cikk szerinti azon feladatuk, hogy megtegyék a megfelelő általános és különös intézkedéseket e kötelezettség teljesítésének biztosítása érdekében, ezen államok minden hatóságára vonatkozik, beleértve hatáskörük keretén belül az igazságszolgáltatás szerveit is (lásd többek között a 14/83. sz., Von Colson és Kamann ügyben 1984. április 10-én hozott ítélet [EBHT 1984., 1891. o.] 26. pontját és a C-106/89. sz. Marleasing-ügyben 1990. november 13-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-4135. o.] 8. pontját).
- 78 Ezért a belső jog, és különösen a jelen ügyben szereplőhöz hasonló, kifejezetten valamely irányelv követelményeinek végrehajtása érdekében hozott jogszabály alkalmazása során a nemzeti bíróságnak a nemzeti jogot, amennyire csak lehetséges, a kérdéses irányelv szövegére és céljára tekintettel kell értelmeznie, az abban írt cél elérése és ezáltal az EK 249. cikk harmadik bekezdésének való megfelelés érdekében (lásd ebben az értelemben többek között a fent hivatkozott Von Colson és Kamann ügyben hozott ítélet 26. és a fent hivatkozott Marleasing-ügyben hozott ítélet 8. pontját).

A költségekről

- 79 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügy egy szakaszát képezi, ez utóbbi bíróság dönt a költségek viseléséről. A Bíróság elé terjesztett észrevételekkel kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A biocid termékek forgalomba hozataláról szóló, 1998. február 16-i 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdését alként kell értelmezni, hogy az nem létesít standstill-kötelezettséget. Az EK 10. cikk második bekezdéséből, az EK 249. cikk harmadik bekezdéséből

és a 98/8 irányelvből azonban az következik, hogy a tagállamoknak az ezen irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében előírt átmeneti időszakban tartózkodniuk kell az olyan jellegű rendelkezések meghozatalától, amelyek komolyan veszélyeztetnék az ezen irányelv által meghatározott cél megvalósítását.

- 2) A növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 1991. július 15-i 91/414/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ha valamely tagállam területén az I. mellékletben nem szereplő hatóanyagokat tartalmazó és az irányelvről szóló értesítést követő két év eltelte előtt már forgalomban lévő növényvédő szerek forgalomba hozatalát engedélyezi, akkor nem kell betartania sem ugyanezen irányelv 4. cikkének, sem 8. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit.
- 3) A 98/8 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének ugyanaz a jelentése, mint a 91/414 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének.
- 4) A nemzeti bíróság feladata annak mérlegelése, megfelel-e a peszticidekről szóló, 1962. évi törvény (Bestrijdingsmiddelenwet) 25d. cikkének (2) bekezdésében írt értékelés a 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése értelmében vett felülvizsgálat valamennyi jellemzőjének, így különösen a jelen ítélet 67. és 68. pontjában kifejtetteknek.
- 5) A 91/414 irányelv 8. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az csupán a felülvizsgálathoz előzetesen szolgáltatandó adatokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.
- 6) Az első kérdésre nem kell választ adni.

Aláírások